

ANATOMIA Z EMBRIOLOGIĄ

LEKARSKI

**Harmonogram zajęć i kryteria zaliczenia
w roku akademickim 2025/2026**

HARMONOGRAM ZAJĘĆ

02. i 03.10.2025 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.

Wprowadzenie do ćwiczeń prosektoryjnych. Osie, płaszczyzny i okolice ciała ludzkiego. Miana oznaczające położenie i kierunek określonych narządów i tworów. Ogólna budowa kości i ich skład anatomiczny (istota zbita, gąbczasta, okostna, ochrzęstna, szpik kostny, architektonika czynnościowa). Podział kości ze względu na kształt i charakterystyka poszczególnych rodzajów kości. Fizyczne i biologiczne właściwości kości. Rozwój, wzrastanie i czynności kości. Ogólna budowa i rodzaje połączeń ścisłych i wolnych (stawów). Stałe i niestałe składniki stawów. Rodzaje i mechanika stawów.

06.10.2025 – godz. 08.00–9.30. Wykład (on-line) – prof. dr hab. Jerzy Walocha.

Wstęp do anatomii. Anatomia układu krążenia. Nowe kierunki badań anatomicznych.

07. i 08.10.2025 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.

Kręgosłup: kręgi szyjne, piersiowe, lędźwiowe, kość krzyżowa, kość guziczna. Połączenia kręgosłupa. Kręgosłup, jako całość. Szkielet klatki piersiowej: żebra, mostek, stawy żebrowo-kręgowe, połączenia żeber z mostkiem. Klatka piersiowa, jako całość.

09. i 10.10.2025 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.

Szkielet kończyny górnej: obręcz barkowa, obojczyk, łopátka, staw mostkowo-obojczykowy i barkowo-obojczykowy. Kości: ramienna, łokciowa, promieniowa. Stawy: ramienny, łokciowy, promieniowo-łokciowy dalszy. Kości nadgarstka: śródręcza, palców. Stawy: promieniowo-nadgarstkowy i ręki.

13.10.2025 – godz. 08.00–9.30. Wykład (on-line) – dr Tomasz Bereza.

Wstępne etapy rozwoju człowieka. Gametogeneza. Cykl jajnikowy. Zapłodnienie. Pierwsze etapy rozwoju zarodka. Implantacja. Gastrulacja. Losy listków zarodkowych. Neurulacja.

14. i 15.10.2025 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.

Szkielet kończyny dolnej: obręcz kończyny dolnej, kość miedniczna, kości: biodrowa, kulszowa i łożowa. Połączenia kości miednicznych między sobą i z kością krzyżową. Miednica, jako całość. Kość udowa. Staw biodrowy.

16. i 17.10.2025 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.

Piszczał, strzałka, rzepka, staw kolanowy. Szkielet stopy: stę, kości śródstopia i palców stopy. Stawy: skokowy górny i dolny. Pozostałe stawy stopy. Stopa, jako całość.

20.10.2025 – godz. 08.00–9.30. Wykład (on-line) – prof. dr hab. Jerzy Walocha.

Wstępne informacje na temat nerwów czaszkowych.

21. i 22.10.2025 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.

Budowa kości: czołowej, potylicznej, ciemieniowej, klinowej.

23. i 24.10.2025 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.

Budowa kości skroniowej. Kanały kości skroniowej. Przewód słuchowy zewnętrzny. Ucho środkowe: jama bębenkowa, trąbka słuchowa, jama sutkowa, komórki sutkowe. Ucho wewnętrzne – budowa błędnika kostnego. Kość sitowa.

27.10.2025 – godz. 08.00–9.30. Wykład (on-line) – dr Jakub Hołda

Podstawy diagnostyki obrazowej – wstęp do anatomii radiologicznej.

28. i 29.10.2025 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.

Doły czaszki: ograniczenia, zawartość, komunikacja. Oczodół, jama nosowa, jama ustna ograniczenia i komunikacja. Miejsca wyjścia nerwów czaszkowych z czaszki.

03.11.2025 – godz. 08.00–9.30. Wykład (on-line) – prof. dr hab. Jerzy Walocha.

Rozwój ośrodkowego układu nerwowego. Nerwy czaszkowe ze szczególnym uwzględnieniem nerwu trójdzielnego.

04. i 05.11.2025 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.

Kości twarzoczaszki: szczęka, żuchwa, lemiesz, małżowina nosowa dolna, kość jarzmowa, kość łzowa, kość nosowa, podniebienna, kość gnykowa. Staw skroniowo-żuchwowy. Staw górny i dolny głowy.

06. i 07.11.2025 – godz. 15.00–17.30. Kolokwium praktyczne.

Osteologia i czaszka.

18.11.2025 – godz. 08.00–9.30. Kolokwium testowe. On-line i grupy 1–4 w sali wykładowej Katedry.

Kości, czaszka.

12. i 13.11.2025 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.

Budowa zewnętrzna i wewnętrzna rdzenia kręgowego. ABC układu nerwowego. Opony mózgowia. Zatoki żyłne opon mózgowia. Unaczynienie i unerwienie opony twardej.

17.11.2025 – godz. 08.00–9.30. Wykład (on-line) – dr Jakub Hołda.

Unaczynienie ośrodkowego układu nerwowego – aspekty kliniczne.

18. i 19.11.2025 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.

Budowa zewnętrzna i wewnętrzna pnia mózgu. Mózdzek.

20. i 21.11.2025 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.

Budowa zewnętrzna mózgu. Jądra podkorowe. Układ komorowy. Unaczynienie mózgowia. Drogi piramidowe. Układ pozapiramidowy. Drogi czuciowe.

24.11.2025 – godz. 19.30. Wykład (on-line) – dr Tomasz Iskra.

Autonomiczny układ nerwowy. Podstawowe pojęcia dotyczące układu nerwowego (ABC układu nerwowego).

25. i 26.11.2025 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.

Droga wzrokowa, węchowa, smakowa, słuchowa, równowagi. Układ limbiczny.

27. i 28.11.2025 – godz. 15.00–17.30. Zajęcia powtórkowe.

01.12.2025 – godz. 08.00–9.30. Wykład (on-line) – prof. dr hab. Tomasz Mroczek.

Rozwój serca i układu naczyniowego.

02. i 03.12.2025 – godz. 15.00–17.30. Zajęcia powtórkowe.

04. i 05.12.2025 – godz. 15.00–17.30. Kolokwium praktyczne.

08.12.2025 – godz. 08.00–9.30. Kolokwium testowe. On-line i grupy 5–8 w sali wykładowej Katedry.

09. i 10.12.2025 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.

Budowa ściany klatki piersiowej. Sutek – położenie, budowa, unaczynienie, odpływ chłonki. Mięśnie warstwy środkowej i głębokiej: przyczepy, unerwienie, funkcja. Przepona: budowa, unaczynienie, unerwienie, funkcja. Unaczynienie i unerwienie ścian klatki piersiowej. Śródpiersie: podział, ograniczenia. Zawartość śródpiersia przedtchawiczego. Grasica – położenie, budowa, unaczynienie, unerwienie. Naczynia żyłne i tętnicze śródpiersia przedtchawiczego. Nerw przeponowy, błędny – przebieg w obrębie kaletki piersiowej, zakres unerwienia w obrębie klatki piersiowej. Tchawica: budowa, położenie, unaczynienie, unerwienie.

11. i 12.12.2025 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.

Śródpiersie dolne środkowe. Worek osierdziowy. Serce: szczegółowa budowa ściany serca. Szkielet serca. Układ przewodzący serca. Zastawki serca. Tętnice wieńcowe: przebieg, zakres unaczynienia. Naczynia żyłne i chłonne serca. Splot sercowy. Rzuty serca, zastawek, miejsca osłuchiwania zastawek. Aorta wstępująca przebieg odgałęzienia.

15.12.2025 – godz. 08.00–9.30. Wykład (on-line) – dr hab. n. med. Marcin Kuniewicz.

Anatomia echokardiograficzna w praktyce klinicznej.

17.12.2025 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.

Jama opłucnej. Rodzaje opłucnej. Unaczynienie, unerwienie, rzuty opłucnej. Budowa zewnętrzna i wewnętrzna płuc. Drzewo oddechowe i oskrzelowe. Unaczynienie odżywcze i czynnościowe płuc. Odpływ chłonki i unerwienie płuc. Oddychanie.

18. i 19.12.2025 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.

Śródpiersie zatchawicze i dolne. Przebieg i odgałęzienia aorty zstępującej. Żyły nieparzyste przebieg, dopływy. Przewód piersiowy, przewód chłonny prawy. Budowa, położenie pnia sympatycznego (współczulnego).

08. i 09.01.2026 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.

Mięśnie obręczy barkowej. Grupa przednia i tylna mięśni ramienia. Ograniczenia i zawartość dołu pachowego, otworu czworobocznego i trójbocznego. Splot ramienny budowa położenie. Gałęzie krótkie splotu ramiennego. Tętnica podobojczykowa – przebieg, odgałęzienia.

12.01.2026 – godz. 08.00–9.30. Wykład (on-line) – prof. dr hab. Jerzy Walocha.

Rozwój układu pokarmowego.

13. i 14.01.2026 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.

Przebieg i zakres unerwienia, objawy uszkodzenia nerwu: pachowego, promieniowego, mięśniowo-skórnego, łokciowego, pośrodkowego, piersiowego długiego, piersiowo-grzbietowego, skórnego przyśrodkowego ramienia i przedramienia. Tętnica pachowa, ramienna, łokciowa, promieniowa – przebieg odgałęzienia. Łuk dłoniowy powierzchowny i głęboki – położenie odgałęzienia. Naczynia żyłne powierzchowne i głębokie kończyny górnej. Naczynia i węzły chłonne.

15.–21.01.2026 – godz. 15.00–17.30. Powtórki. Seminaria.

Anatomia kliniczna klatki piersiowej, serca i naczyń w aspekcie zabiegów kardiochirurgicznych, torakochirurgicznych i interwencji przezskórnych w oparciu o badania obrazowe.

Powtórki – prosektorium.

15.01.2026 – Grupy 1–5 – powtórzenie materiału. Grupy 6–10 – seminarium; dr Jakub Batko
16.01.2026 – Grupy 11–15 – powtórzenie materiału. Grupy 16–20 – seminarium; dr Jakub Batko
20.01.2026 – Grupy 6–10 – powtórzenie materiału. Grupy 1–5 – seminarium; dr Jakub Batko
21.01.2026 – Grupy 16–20 – powtórzenie materiału. Grupy 11–15 – seminarium; dr Jakub Batko

19.01.2026 – godz. 08.00–9.30. Wykład (on-line) – prof. dr hab. Jerzy Walocha.
Anatomia ścian jamy brzusznej w aspekcie przepuklin.

22. i 23.01.2026 – godz. 15.00–17.30. Kolokwium praktyczne, wg oddzielnego harmonogramu.
Klatka piersiowa, kończyna górna.

26.01.2026 – godz. 08.00–9.30. Kolokwium testowe. On-line i grupy 9–12 w sali wykładowej Katedry.
Klatka piersiowa, kończyna górna.

27. i 28.01.2026 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.
Budowa ścian jamy brzusznej. Mięśnie ściany tylnej, bocznej i przedniej. Naczynia tętnicze i żyłne, unerwienie, odpływa chłonki ze ściany jamy brzusznej. Jama otrzewnowa. Rodzaje otrzewnej. Zachyłki jamy otrzewnowej.

29. i 30.01.2026 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.
Aorta brzuszna – położenie odgałęzienia. Żyła główna dolna, żyła wrotna, krezkowa górna i dolna przebieg, dopływy. Splot trzewny. Splot międzykrezkowy, krezkowy dolny, podbrzuszny. Splot lędźwiowy położenie, budowa. Przebieg i zakres unerwienia nerwu biodrowo-podbrzusznego, biodrowo-pachwinowego, płciowo-udowego, zasłonowego.

26. i 27.02.2026 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.
Żołądek, jelito cienkie, jelito grube – budowa, położenie, unaczynienie, unerwienie, odpływ chłonki.

02.03.2026 – godz. 08.00–9.30. Wykład (on-line) – prof. dr hab. Jerzy Walocha.
Rozwój układu moczowo-płciowego.

03. i 04.03.2026 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.
Wątroba, trzustka, śledziona – budowa, położenie, funkcja, unaczynienie, unerwienie, odpływ chłonki. Pęcherzyk żółciowy, drogi żółciowe wewnątrz- i zewnątrzwątrobowe. Nerki, nadnercza – budowa, położenie, unaczynienie, unerwienie. Moczowody – przebieg, unaczynienie. Zawartość przestrzeni zaotrzewnowej.

05. i 06.03.2026 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.
Struktury tworzące dno miednicy. Przebieg otrzewnej o obrębie miednicy. Splot podbrzuszny dolny. Pęcherz moczowy. Naczynia żyłne i tętnicze miednicy. Żeński układ rozrodczy. Macica położenie, budowa, unaczynienie, unerwienie, odpływ chłonki. Jajowód. Położenie budowa, unaczynienie, unerwienie jajnika. Pochwa. Narządy rozrodcze żeńskie zewnętrzne. Cewka moczowa żeńska.

09.03.2025 – godz. 08.00–9.30. Wykład (on-line) – dr hab. Artur Pasternak prof. UJ.
Topografia narządów brzucha w aspekcie chirurgicznym. Badania radiologiczne wykorzystywane w diagnostyce jamy brzusznej – USG.

10. i 11.03.2026 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.
Męski układ rozrodczy. Jądro, najądrze – budowa, położenie, unaczynienie, unerwienie. Nasieniowód, powrótzek nasienny – przebieg. Worek mosznowy. Gruczoł krokowy, pęcherzyki nasienne – budowa, położenie, unaczynienie. Cewka moczowa męska. Prącie.

12. i 13.03.2026 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.
Mięśnie miednicy zewnętrzne i wewnętrzne. Otwór nad- i podgruszkowaty – ograniczenia, zawartość. Kanał zasłonowy. Rozstęp naczyń. Kanał udowy, rozstęp mięśni. Mięśnie grupy przedniej uda. Trójkąt udowy. Mięśnie grupy tylnej i przyśrodkowej uda. Kanał przywodzicieli. Grupa przednia, tylna, boczna mięśni podudzia. Dół podkolanowy. Kanał kostki bocznej i przyśrodkowej.

16.03.2026 – godz. 08.00–9.30. Wykład (on-line) – prof. dr hab. Jerzy Walocha.
Układ naczyniowy i nerwowy kończyny dolnej aspekty kliniczne.

17. i 18.03.2026 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.
Splot lędźwiowy, położenie. Przebieg i zakres unerwienia, objawy uszkodzenia nerwu udowego, skórnego boczno-udowego, zasłonowego. Splot krzyżowy położenie, budowa. Nerw kulszowy, strzałkowy wspólny, strzałkowy powierzchowny, głęboki, piszczelowy, pośladkowy górny, dolny, skórną tylną uda przebieg, zakres unerwienia, objawy uszkodzenia.

19 i 20.03.2026 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.

Przebieg, odgałęzienia i dopływy naczyń żylnych i tętniczych kończyny dolnej. Naczynia chłonne. Węzły chłonne okolicy pachwinowej.

23.03.2026 – godz. 08.00–9.30. Wykład (on-line) – prof. dr hab. Jerzy Walocha.

Rozwój twarzy i łuków skrzewowych.

24.–27.03.2026 – godz. 15.00–17.30. Powtórki. Seminaria

Anatomia funkcjonalna stawów kończyny dolnej, in vivo w artroskopii.

Powtórki – prosektorium.

24.03.2026 – Grupy 6–10 – powtórzenie materiału. Grupy 1–5 – seminarium; dr Konrad Malinowski.

25.03.2026 – Grupy 16–20 – powtórzenie materiału. Grupy 11–15 – seminarium; dr Konrad Malinowski.

26.03.2026 – Grupy 1–5 – powtórzenie materiału. Grupy 6–10 – seminarium; dr Konrad Malinowski.

27.03.2026 – Grupy 11–15 – powtórzenie materiału. Grupy 16–20 – seminarium; dr Konrad Malinowski.

30.03.2026 – godz. 08.00–9.30. Kolokwium testowe. On-line i grupy 13-16 w sali wykładowej Katedry.

Jama brzuszna, miednica, kończyna dolna.

31.03. i 01.04.2026 – godz. 15.00–17.30. Kolokwium praktyczne, wg oddzielnego harmonogramu.

Jama brzuszna, miednica, kończyna dolna.

09. i 10.04.2026 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.

Grupa powierzchowna, środkowa, głęboka mięśni szyi. Szczelina przednia i tylna mięśni pochyłych. Trójkąt pochyło-kręgowy. Mięśnie przedkręgowe. Układ powięzi szyi. Splot szyjny – położenie. Gałęzie splotu szyjnego – przebieg zakres unerwienia. Unerwienie skóry szyi. Nerwy X, XI.

13.04.2026 – godz. 08.00–9.30. Wykład (on-line) – dr Tomasz Bereza.

Niepłodność. Techniki wspomaganego rozrodu. Wykorzystanie ultrasonografii w diagnostyce ginekologiczno-położniczej.

14. i 15.04.2026 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.

Naczynia żyłne powierzchowne szyi – przebieg, dopływy. Żyła szyjna wewnętrzna – przebieg, dopływy. Tętnica szyjna wspólna, wewnętrzna, zewnętrzna – przebieg, odgałęzienia. Pień współczulny. Tarczycza, przytarczycze – położenie, budowa, unaczynienie, unerwienie, odpływ chłonki.

16. i 17.04.2026 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.

Mięśnie wyrazowe – położenie, unerwienie. Nerw twarzowy. Mięśnie żucia – przyczepy, unerwienie, funkcja. Tętnica, żyła twarzowa odgałęzienia i dopływy. Ślinianka przyuszna budowa, położenie.

20.04.2026 – godz. 08.00–9.30. Wykład (on-line) prof. dr hab. Mateusz Koziej.

Anatomia kliniczna i radiologiczna twarzy w aspekcie zabiegów chirurgii plastycznej.

21. i 22.04.2026 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.

Narząd przedsionkowo-ślimakowy. Nerw VIII.

23. i 24.04.2026 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.

Dół skroniowy, podskroniowy, zażuchwowy, skrzydłowo-podniebienny. Tętnica szczękowa – przebieg i odgałęzienia. Splot skrzydłowy. Zwój skrzydłowo-podniebienny, uszny, podżuchwowy. Nerwy: V2, V3.

27.04.2026 – godz. 08.00–9.30. Wykład (on-line) – prof. dr hab. Jerzy Walocha.

Narząd wzroku. Budowa gałki ocznej. Naczynia i nerwy gałki ocznej. Budowa powiek. Spojówka. Mięśnie gałki ocznej. Nerwy: II, III, IV, V1, VI.

28. i 29.04.2026 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.

Jama ustna. Budowa, unerwienie, unaczynienie języka. Budowa, unerwienie, unaczynienia gardła. Przestrzeń za- i przegardłowa. Nerwy: IX, XII.

04.05.2026 – godz. 8.00–9.30. Wykład (on-line) – dr Paweł Depukat.

Rozwój kończyn. Badanie fizyczne narządu ruchu. Wybrane przykłady wad rozwojowych kończyn w obrazowaniu radiologicznym.

05. i 06.05.2026 – godz. 15.00–17.30. Ćwiczenia.

Nos zewnętrzny, jama nosowa. Zatok przynosowe. Budowa, unaczynienie, unerwienie krtani. Nerw I.

07.–13.05.2026 – Wtorek – środa, godz. 15.00–17.30. Powtórki. Seminaria.

Anatomiczne uwarunkowania dostępu do górnych dróg oddechowych.

Powtórki – prosektorium.

07.05.2026 – Grupy 6–10 – powtórzenie materiału. Grupy 1–5 – seminarium; dr Agata Musiał.
08.05.2026 – Grupy 16–20 – powtórzenie materiału. Grupy 11–15 – seminarium; dr Agata Musiał.
12.05.2026 – Grupy 1–5 – powtórzenie materiału. Grupy 6–10 – seminarium; dr Agata Musiał.
13.05.2026 – Grupy 11–15 – powtórzenie materiału. Grupy 16–20 – seminarium; dr Agata Musiał.

11.05.2026 – godz. 8.00–9.30. Wykład (on-line) – dr Tomasz Iskra.
Wybrane zagadnienia z anatomii układu nerwowego.

14. i 15.05.2026 – godz. 15.00. Kolokwium praktyczne.

18.05.2026 – godz. 08.00. Kolokwium testowe. On-line i grupy 17–20 w sali wykładowej Katedry.

25.05.2026 – godz. 08.00–9.30. Wykład (on-line) – dr hab. n. med. Marcin Kuniewicz.
Porównanie mianownictwa anatomii prawidłowej i klinicznej różnice i skróty.

01.06.2026 – godz. 08.00. Kolokwium zaliczeniowe – stacjonarnie.

02. i 03.06.2026 – godz. 15.00–17.30. Powtórki – prosektorium.

09. i 10.06.2026 – godz. 15.00–17.30. Powtórki – prosektorium.

11. i 12.06.2026 – godz. 15.00–17.30. Powtórki – prosektorium.

16.06.26, godz. 15.00-17.30 – Egzamin praktyczny – I termin; grupy 1-10.

17.06.26, godz. 15.00-17.30 – Egzamin praktyczny – I termin; grupy 11-20.

22.06.25, godz. 08.00 – Egzamin testowy – I termin.

Termin i godz. – może ulec zmianie.

01.09.2026 – Kolokwium zaliczeniowe, termin II.

02-03.09.2026 – Powtórki – prosektorium..

04.09.2026 – Egzamin praktyczny – termin II.

04.09.2026 – Egzamin praktyczny i testowy – termin II.

Godziny i miejsca zaliczeń i egzaminów zostaną podane w terminie późniejszym.

UWAGA!

- Zabronione jest używanie w czasie kolokwium, czy podczas egzaminu jakichkolwiek urządzeń komunikacji elektronicznej, np. radiotelefon, smartfon, smartwatch, palmtop, mikrośłuchawka itp. Próba porozumiewania się w trakcie testu będzie skutkować natychmiastową dyskwalifikacją. Sprawdzian w takim wypadku zostanie unieważniony, a student otrzyma zerową liczbę punktów.
- Karty egzaminu testowego należy wypełniać tylko ołówkiem dołączonym do zestawu pytań.

LITERATURA OBOWIĄZKOWA

1. Anatomia prawidłowa człowieka, pod red. Jerzego Walochy (Wydawnictwo UJ)

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

1. Gołąb B. Anatomia czynnościowa ośrodkowego układu nerwowego. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2004, wyd. V.
2. Łasiński W. Anatomia głowy dla stomatologów. PZWL, Warszawa 1993, wyd. VI.
3. Sokołowska-Pituchowa J. Anatomia człowieka. PZWL, Warszawa 2006, wyd. VIII.
4. Sylwanowicz W. Wskazówki do ćwiczeń prosektoryjnych. PZWL, Warszawa 1979
5. Turlough FitzGerald MJ. Gruener G. Mtui E. Neuroanatomia. Wyd. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2016, wyd. III.
6. Woźniak W. Anatomia człowieka. Wyd. Edra Urban & Partner, Wrocław 2019, wyd. III. ISBN 978836610124
7. Bochenek A., Reicher M. Anatomia człowieka t. 1- 5; PZWL, Warszawa 2009.
8. Gould D.J. Neuroanatomia (NMS). Wyd. Edra Urban & Partner, Wrocław 2021. Red. Janusz Moryś
9. Bartel H. Embriologia lekarska. PZWL Warszawa 2020. Wyd. VI
10. Norton NS. Atlas anatomii głowy i szyi dla stomatologów Nettera. Wyd. 3. Wyd. Edra Urban & Partner 2018.

ATLASY ANATOMICZNE

1. Sobotta J. Atlas anatomii człowieka t. 1-3. Wyd. Edra Urban&Partner, Wrocław 2025, wyd. V.
2. Netter F. Atlas anatomii człowieka. Wyd. Urban&Partner, Wrocław 2011, wyd. III.
3. Kopf-Maier P. Atlas anatomii człowieka Wolfa-Heideggera. Tom I-II, indeksy/słownik; PZWL, Warszawa 2002, wyd. I.
4. Schunke M., Schulte E., Schumacher H. Prometheus – atlas anatomii człowieka t. I-III. Wyd. MedPharm Polska, Wrocław 2020, wyd. III.
5. Agur A., Lee MJ. Atlas anatomii Granta. Wydawnictwo Medyczne Górnicki, Wrocław 2002, wyd. I.
6. Norton NS. Atlas głowy i szyi dla stomatologów Nettera. Wyd. Urban&Partner, Wrocław 2009, wyd. I.
7. Yokochi Ch., Rohen JW., Weinreb EL. Fotograficzny atlas anatomii człowieka. PZWL, Warszawa 2004, wyd. I.
8. Vidič B. Fotograficzny atlas anatomii człowieka. PDW Ławica, Poznań 1996.
9. Weir J., Abrahams PH. Atlas obrazowy anatomii człowieka. Wyd. Urban&Partner, Wrocław 2005, wyd. I.
10. Sinielnikow – Atlas anatomii człowieka (wyd. rosyjskie, angielskie, hiszpańskie, itp.)

ZASADY OGÓLNE OBOWIĄZUJĄCE W ZAKŁADZIE ANATOMII

- Ubiory wierzchnie należy zostawiać w szatni ogólnej, a bagaż podręczny (torby, plecaki itp.) – w zamykanych szafkach studenckich. Szafki te trzeba obowiązkowo opróżniać po zajęciach. Kluczyki do szafek są wydawane na podstawie legitymacji studenckiej w szatni ogólnej i tam należy je zwrócić wychodząc z Zakładu.
- Ubiór na wykładach i ćwiczeniach powinien być czysty i schludny. Na ćwiczeniach w prosektorium obowiązują fartuchy ochronne z długimi rękawami, własne ochronne rękawiczki lateksowe oraz pęsety anatomiczne. Podczas ćwiczeń długie włosy powinny być upięte.
- Wskazane jest, aby studenci nosili podczas zajęć plakietki identyfikujące z imieniem i nazwiskiem.
- Na terenie prosektorium obowiązuje zakaz spożywania posiłków i napojów.
- **Niedopuszczalne jest wychodzenie w fartuchach używanych w prosektorium poza budynek Zakładu Anatomii.**
- W budynku Zakładu Anatomii oraz na otaczającym go terenie będącym własnością Uniwersytetu obowiązuje – zgodnie z rozporządzeniem władz Uczelni – całkowity zakaz palenia wyrobów tytoniowych, również tzw. e-papierosów. Zakaz nie dotyczy specjalnie wydzielonego i oznaczonego miejsca przed budynkiem.
- Każdy student podpisuje na pierwszych zajęciach oświadczenie o zaznajomieniu się z regulaminem Katedry i warunkami zaliczenia przedmiotu.

KRYTERIA ZALICZENIA

Okresem zaliczeniowym przedmiotu Anatomia prowadzonego na Wydziale Lekarskim są dwa semestry. Przedmiot kończy się egzaminem w sesji letniej. Zajęcia są prowadzone w formie wykładów, seminariów oraz ćwiczeń prosektoryjnych. Wykłady odbywają się w formie zajęć zdalnych (on-line).

Obecność na ćwiczeniach i seminariach, w tym na zajęciach w Pracowni Ultrasonograficznej jest obowiązkowa. Dopuszczalne są trzy usprawiedliwione nieobecności w semestrze, które należy odrobić (sposób i tryb odrabiania ustala Asystent grupy w porozumieniu z Kierownikiem jednostki).

Materiał przedmiotu z zakresu anatomii jest podzielony na pięć części, które realizowane są w podanej niżej kolejności:

1. Anatomia ogólna i osteologia; Czaszka
2. Ośrodkowy układ nerwowy
3. Klatka piersiowa; Kończyna górna
4. Brzuch i miednica; Kończyna dolna
5. Szyja, głowa i narządy zmysłów.

W obrębie każdej części wliczane są do obowiązującego materiału zagadnienia z embriologii.

Każda część kończy się zaliczeniem (kolokwium), podczas którego sprawdzane jest opanowanie materiału praktycznego i teoretycznego.

- Sprawdzian praktyczny ma formę kolokwium obejmującego znajomość wybranych 15 szczegółów anatomicznych. Stronę należy podać w przypadku, kiedy strona jest składową nazwy danej struktury – np. tętnica wieńcowa prawa. Maksymalna ilość punktów możliwa do uzyskania: 30. Czas przeznaczony na kolokwium praktyczne wynosi 30 sekund na każdy preparat.
- Na kolokwium praktycznym należy podać prawidłową nazwę polską i łacińską (lub angielską) – podanie nazwy łacińskiej jest uzasadnione ze względu na pochodzenie większości nazw anatomicznych z tego języka (zalecenie ZG Pol. Tow. Anatomicznego).
- Zaliczenie części praktycznej nie jest konieczne do przystąpienia do sprawdzianu teoretycznego.
- Test składa się z 50 pytań – maksymalna ilość punktów wynosi: 50. Czas przeznaczony na kolokwium teoretyczne wynosi 50 minut.

Nie ma możliwości przedłużania czasu pisania kolokwium testowego, bądź przedłużania czasu zdawania kolokwium praktycznego dla studentów obcokrajowców. Obowiązują ich identyczne limity czasowe jak studentów polskich.

Sumaryczna, maksymalna ilość punktów dostępnych w jednym kolokwium wynosi: 80 (30 za kolokwium praktyczne i 50 za test).

Kolokwia praktyczne, sprawdzane przez Koordynatora danej tury i osoby przez niego wyznaczone, są do wglądu u Asystenta prowadzącego daną grupę. Kolokwia testowe są sprawdzane maszynowo przez czytnik – nie ma do nich wglądu.

Student ma obowiązek systematycznego przygotowywania się do zajęć. Brak przygotowania do ćwiczeń może skutkować koniecznością ich zaliczenia u Koordynatora kursu Kierunku Lekarskiego (prof. Jerzy Walocha oraz dr hab. Ewa Mizia). Brak zaliczenia jednego ćwiczenia jest równoznaczny z utratą 10 punktów.

Każdorazowo studenci, którzy z różnych przyczyn nie pojawili się na swojej turze kolokwium testowego lub praktycznego i chcą je zdawać, muszą uzyskać zgodę Kierownika Katedry.

W przypadku uzasadnionej nieobecności na kolokwium student może je zdawać u swojego Asystenta w uzgodnionym przez strony terminie.

Dopuszczenie do egzaminu

Studenci, którzy nie uzyskają wymaganego minimum 50%, tj. 200 pkt. ze wszystkich kolokwium anatomicznych (maksymalna ilość punktów do uzyskania 400), mają szansę uzyskać dopuszczenie zdając kolokwium zaliczeniowe w formie testu z całości materiału. Studenci, którzy nie zdadzą tego kolokwium, tracą pierwszy termin egzaminu i nie uzyskują zaliczenia z przedmiotu. W celu dopuszczenia do drugiego terminu egzaminu, studenci zdają kolokwium dopuszczeniowe w formie testu, obejmujące całość materiału z anatomii. Do zaliczenia wymagane jest uzyskanie min. 50% punktów (np. test 100 punktów – do zdania wystarczy 50 punktów). Wynik negatywny skutkuje oceną niedostateczną z egzaminu.

UWAGA! Liczba pytań na kolokwium zaliczeniowym może być modyfikowana – zawsze jednak konieczne jest uzyskanie minimum 50% punktów celem uzyskania zaliczenia.

Możliwe jest uzyskanie zwolnienia z części praktycznej egzaminu pod warunkiem uzyskania minimum 135 punktów z części praktycznej wszystkich kolokwium częściowych.

Za każde rozpoczęte 8 punktów powyżej 240 uzyskane w ciągu roku, student otrzymuje 1 punkt do egzaminu końcowego testowego, bez względu na uzyskaną ilość punktów.

Przykładowo:

Student A uzyskał w ciągu roku akademickiego 240,5 punktu – tj. uzyskuje 1 punkt – na egzaminie końcowym uzyskał 59 punktów + 1 punkt dodatkowy = 60 punktów (dostateczny).

Dodatkowe punkty nie mogą być rozdzielone na dwie części egzaminu (praktyczną i teoretyczną) – są dodawane wyłącznie do wyniku egzaminu testowego. Punkty uzyskane w ciągu roku są doliczane do wyniku egzaminu testowego zarówno w pierwszym, jak i w drugim terminie.

Egzamin

Po zakończeniu zajęć ćwiczeniowych, organizowane są zajęcia o charakterze powtórkowym, mające na celu przygotowanie do egzaminu praktycznego.

Student, który uzyskuje zaliczenie z przedmiotu, są dopuszczeni do egzaminu końcowego, składającego się z dwóch etapów:

Egzamin praktyczny – 20 preparatów, ocenianych od 0 do 2 punktów, według kryterium:

- 2 punkty – za prawidłową nazwę polską i łacińską (lub angielską) określenie strony prawej i lewej wg kryteriów jak na kolokwiach
- 1,5 punktu – za niezupełnie prawidłową nazwę polską lub łacińską (angielską) lub brak określenia strony
- 1 punkt – za nieprawidłową nazwę polską lub łacińską (angielską)
- 0,5 punktu – za poważne błędy w nazwie polskiej i łacińskiej (lub angielskiej)
- 0 punktów – za błędną nazwę polską

W nazwach polskich dopuszczalne są ogólnie uznawane w podręcznikach skróty, np. t. (tętnica), n. (nerw), itp. Do zaliczenia egzaminu praktycznego wystarczy uzyskanie 50% punktów, tj. 10. Czas na jeden preparat wynosi 40 sekund.

Zaliczenie egzaminu praktycznego nie jest koniecznym warunkiem przystąpienia do egzaminu testowego (teoretycznego), aczkolwiek student, który nie zaliczył egzaminu praktycznego otrzymuje ocenę niedostateczną w pierwszym terminie, bez względu na wynik egzaminu testowego.

Student, który zaliczył egzamin praktyczny, w przypadku niezaliczenia egzaminu teoretycznego, nie muszą poprawiać egzaminu praktycznego w drugim terminie.

Student, który nie zaliczył egzaminu praktycznego, a zaliczył egzamin testowy, muszą powtórzyć jedynie egzamin praktyczny.

Zdanie egzaminu praktycznego z anatomii na maksymalną ilość punktów jest premiowane podniesieniem oceny końcowej (pozytywnej) o pół stopnia. Taka możliwość nie zachodzi w wypadku zwolnienia z egzaminu w wyniku uzyskania odpowiedniego pułapu punktowego z kolokwium w ciągu semestru.

Egzamin teoretyczny – Warunkiem wpuszczenia na salę egzaminacyjną jest posiadanie przy sobie ważnej legitymacji studenckiej, bądź wypełnionego tradycyjnego indeksu.

Egzamin ma formę testu, identycznego, jak testy cząstkowe. Obejmuje całość materiału, tematykę wykładów, w tym także zakres anatomii rozwojowej oraz zajęcia seminaryjne i tematykę wykładów repetytoryjnych, organizowanych w czasie powtórek materiału praktycznego. Test końcowy składa się ze 100 pytań, a ich zakres jest równomiernie rozdzielony na poszczególne prace. Za poprawną odpowiedź student otrzymuje 1 punkt, za błędną – 0 punktów. Do zaliczenia części testowej wystarczy uzyskanie 60 punktów.

Egzamin poprawkowy ma analogiczną formę do egzaminu przeprowadzanego w pierwszym terminie. W przeciwieństwie do pierwszego terminu, **ocena niedostateczna z egzaminu praktycznego w drugim terminie jest jednoznaczna z oceną niedostateczną z przedmiotu**, co uniemożliwia przystąpienie do części pisemnej egzaminu.

W celu zaliczenia egzaminu testowego w drugim terminie, podobnie jak w pierwszym terminie, wymagane jest uzyskanie 60 punktów (pułap może być [nie musi] modyfikowany przez Kierownika Katedry).

Student, który w drugim terminie uzyskuje mniej niż 60 punktów, mają szansę zaliczyć egzamin ustnie, o ile w ciągu roku otrzymają co najmniej 60% (w bieżącym roku przykładowo 240 i więcej punktów) z kolokwium cząstkowych.

Ogólnopolski Konkurs Anatomiczny „Złota Łopatka”

Do konkursu kwalifikują się Studenci, którzy do momentu przeprowadzenia pierwszych eliminacji uzyskają z kolokwium minimum 75% punktów. Eliminacje mają formę testową (najczęściej test 50 pytań – obejmujący zakres materiału przewidziany harmonogramem do dnia testu, a także zagadnienia z historii anatomii, eponimy itp.).

Dopuszczalne jest także uczestnictwo Studentów, którzy nie osiągnęli wymaganego pułapu pod warunkiem uzyskania zgody Kierownika Katedry.

Do drugiego etapu kwalifikuje się minimum 10 Studentów z najwyższymi uzyskanymi wynikami, przy czym liczba może być nieco większa, w zależności od wartości ostatniego dopuszczonego wyniku.

Biorący udział w drugim etapie są szkoleni w cyklu organizowanych szkoleń – mają także dostęp do prosektorium we wszystkich możliwych terminach (po uzgodnieniu z Panami laborantami).

Drugi etap obejmuje część testową (całość materiału) oraz praktyczną (także całość materiału plus RTG, itp.). Pierwsze trzy miejsca są premiowane zwolnieniem z egzaminu końcowego z oceną bardzo dobrą z całości.

Pozostałe siedem (lub więcej) osób ma szansę zdawać egzamin ustny (odbywający się zaraz po konkursie).

Istnieje tylko jedno podejście do egzaminu i jest ono traktowane jako pierwszy termin.

W przypadkach losowych bądź rezygnacji z uczestnictwa w drugim terminie dobierana/-e jest/są osoba/-y kolejna/-e z listy, aż do wypełnienia limitu.

Wszelkie wątpliwości są rozstrzygane przez Kierownika Katedry.

Koordinator zajęć na kierunku lekarskim:

Prof. dr hab. Jerzy Andrzej Walocha

e-mail: j.walocha@uj.edu.pl

Oczekuję na Państwa pytania.

